

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztálvozás

725.091

Szerző:

Hely

Cím: XV. Kerület

Idő

Rákospalota és Pestújhely

Személy

Forrás:

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

CSÜTÖRTÖK, 1950 MÁRCIUS 23

SZABAD NÉP

Székesfehérvári házinyomda 1926 — 8891

XV. KERÜLET

Új, modern városrész épül a multban elhanyagolt Rákospalotából

Budapest új XV. kerülete — amely Rákospalota és Pestújhely egyesítéséből született — egyike a legrégebbi fővárosi településeknek. Rákospalotának hősi multja van. A hagyomány elmondja: Palota jobbágjai a törökidő idején a hódítók ellen akartak vonulni, de a földesúr ezt megtiltotta. Az elégedetlen nép a Dózsa-lázadás hatására lerombolta a földesúr palotáját, az önkényurat pedig családostól megölte. A palota romjaiból nagy körkást emeltek és e hely azóta is a „Körkás-dűlő” nevet viseli.

Porfészek

Rákospalota hősi multja a későbbi időkben egyáltalán nem hatotta meg az urakat. Sőt éppen forradalmi multja miatt elhanyagolták a „rebellis” várost, amely egyikévé lett a legmostohábban kezelt fővároskörnyéki településeknek. A kapitalizmus virágzása idején hatalmas ellenlábasa is támadt: a szomszédos Újpest, amely fejlődött, gyarapodott, ugyanakkor Rákospalota mindjobban hátrébe szorult, sorvadott. Főként szegénytelepüléssé vált, az Újpesten dolgozó, súlyosan kizsákmányolt munkások választották lakóhelyül.

A kapitalistáknak nem volt érdekük Rákospalota fejlesztése. Közlekedési lehetőséget sem teremtettek számára, úgyszólván teljesen el volt zárva a fővárostól, a budapesti belső kerületek fénye, mozgalmas nagyvárosi élete nem ért el ide. Vizzel és csatornázással sem látták el. A 40.000 lakosú vá-

ros sivár portészek volt, sehol egy park, egy parányi zöld hely: aszfaltozott járda is csak addig a területig volt, ahol a tehetősebbek laktak.

Rákospalota — a mult rendszer bünnös maradványaként — tulajdonképpen két részre oszlik. A régi város területe évtizedek óta jóformán semmit sem változott. Az egyik rész a beépített terület, ahol a rozszant, elhanyagolt házak állnak egymás mellett, tűzszűfolt szegénynegyed; a város közepe teljesen üres, itt nem építettek semmit. Es nekünk most szerencsénk is, hogy ezt a területet nem építették be

Hatalmas park létesül

Az új, egységes Budapest megteremtésével ugyanis megnyílt a jövő Rákospalota, az új XV. kerület előtt. Budapest városrendezési tervéből komoly részt kap a XV. kerület. Amit a földesuri dinasztiák és a Horthyékkel paktáló nagykapitalisták elhanyagoltak, mi helyrehozzuk. Az új rendezési terv éppen az érintetlenül hagyott, üres területből indul ki. Itt épülnek majd fel a XV. kerület új, modern házai: itt lesz a kerületi előljárárság, a fürdő, a pártszervezet és a tömegszervezetek székházai, ide kerülnek az egyéb középületek és az új lakóházak is. Ez lesz az új XV. kerület központja és ehhez a központhoz csatlakozik az egészséges lakótelep is, ha fokozatosan le lehet bontani a szegénynegyvedeket.

Az új rendezési terv még többet is tartogat Rákospalota számára. A volt város felett folyik el a Szilas-patak,

amelynek környéke nagyon alkalmas zöldterület, hatalmas park létesítésére. Rákospalota lakói pihenőidejüket itt tölthetik majd el a csobogó patak közel ültetett lombos fák alatt, a pázsíton; a porfészek helyén egészséges, jólevegőjű városrész születik.

A rendezési elgondolások szerint a XV. kerület nem lesz ipari negyed.

De a Szilas-patak túloldalán, a parkosított részen túl megindul az ipari fejlődés, ide füstmentes ipart lehet telepíteni. Eltűnik Rákospalota közlekedési hátránya is. Két új utat kap, amelyek maguk is jelentős mértékben fellendítik ezt a városrészt. A Sztálin-utat meghosszabbítják a kerületig, sőt ezen is túlvezet majd, bejut a központi országútba. Rákospalotáig ér majd el a Thököly-út folytatása is.

Pestújhely csatlakozása

E régi környéki városnak volt egy furcsa jellegzetessége: Rákospalotáig épült a szomszédos község, Pestújhely, amely közigazgatásilag mégis teljesen el volt választva Palotától. Ennek is az volt a célja, mint általában Budapest elhatárolásának a peremközségektől és peremvárosoktól: megakadályozni, hogy a fővárosban túlsúlyban élő munkásosztály egyesüljön, szétforgácsolni a forradalmi osztály erejét. Az új Budapest megteremtésével Pestújhely Rákospalotához csatlakozott, a XV. kerület része lett. Ezzel Pestújhely is elindult a fejlődés útján, mint az új Budapestnek, Európa hetedik nagyvárosának szerves része.

V. T.